

Respons

Armenia: Etniske armeneres muligheter til statsborgerskap uten å ha bodd i Armenia

Problemstilling/spørsmål:

- Prosedyrer for søknad om statsborgerskap
- Krav til botid og språkkunnskap
- Godtar Armenia dobbelt statsborgerskap
- Kan man få pass i utlandet?

Bakgrunn

Da Sovjetunionen gikk i oppløsning i 1991 ble det dannet 15 nye selvstendige stater, blant dem Armenia. Statsborgerne av Sovjetunionen måtte nå få nytt statsborgerskap. Den store hovedregelen i de nye statenes statsborgerskapslover var at man automatisk ble statsborger i den (nye) staten der man var permanent bostedsregistrert, dersom man selv ikke protesterte. En sovjetisk borger som var permanent bostedsregistrert i Armenia i 1991, ble altså armensk statsborger. En person som var fast bostedsregistrert i Aserbajdsjan, skulle bli aserbajdsjansk statsborger, uavhengig av etnisk tilhørighet.

Konflikten mellom armenere og aserere om kontrollen over Nagorno-Karabakh blusset opp i 1988, altså før Sovjetunionens sammenbrudd. Den førte til at hundretusener forlot sine bosteder. De aller fleste etniske armenere forlot Aserbajdsjan. Det store flertallet dro til Armenia eller til Nagorno-Karabakh som var kontrollert av armenere. Andre dro blant annet til Russland.

Russland så på seg selv som en suksessorstat til Sovjetunionen. Personer som ikke fikk ordnet et nytt statsborgerskap i et nytt land, kunne alltid få statsborgerskap i Russland. Landet hadde en tiårsgrense for forenklet søknadsprosedyre, en frist som senere ble forlenget.

Dersom en etnisk armenier forlot Aserbajdsjan i tiden etter 1988, bosatte seg og bostedsregistrerte seg permanent i Russland (før utløpet av 1991), ble han altså russisk statsborger. Dersom vedkommende bodde i Russland og ikke bostedsregistrerte seg der, noe han etter loven skulle være forpliktet til, ville han bli aserbajdsjansk statsborger dersom han fremdeles var bostedsregistrert i Aserbajdsjan ved utgangen av 1991. Dersom han derimot var

blitt avregistrert i Aserbajdsjan og ikke hadde registrert seg på nytt i et annet land, kunne vedkommende bli statsløs dersom han ikke benyttet seg av tilbudet fra Russland om å bli statsborger der.

Prosedyrer for søknad om statsborgerskap

Dersom en person bor i utlandet, kan han søke om statsborgerskap ved en armensk ambassade. All nødvendig dokumentasjon må da leveres ambassaden (Menneskerettighetsorganisasjon i Jerevan, e-post september 2010). I Armenia er det pass- og visumavdelingen i politiet som mottar statsborgerskapsøknader. Dette framgår av Regjeringsbeslutning nr. 1390-N vedlegg 1, punkt 7 (2007).

Prosedyrerne er de samme enten man søker i Armenia eller ved en armensk utenriksstasjon (Menneskerettighetsorganisasjon i Jerevan, e-post september 2010). Dersom det søkes ved en utenriksstasjon, skal ambassaden innen ti dager avtale dato for å teste søkerens kjennskap til den armenske grunnloven. Resultatet av testen vedlegges søknaden. Dette framgår av Regjeringsbeslutning nr. 1390-N vedlegg 1, punkt 13 og 14 (2007).

Regjeringsbeslutning nr. 1390-N vedlegg 2 (2007) inneholder en liste over nødvendig dokumentasjon som må vedlegges søknaden. Vedlegg 1 i samme beslutning fastlegger ulike typer av dokumentasjonskrav avhengig av søkerens bakgrunn (Vestlig ambassade, e-post november 2010). En menneskerettighetsorganisasjon i Jerevan (e-post, september 2010) nevner følgende vedlegg til søknaden: pass og kopi av pass, seks bilder, helseattest, vandelsattest, fødselsattest og kopi av denne, dokument som bekrefter etnisk tilhørighet, for eksempel fødselsattest til slektninger.¹ Armenias ambassade i Abu Dhabi (u.å.) opplyser at det også kreves en håndskrevet anmodning med begrunnelse, selvskreivet biografi, arbeidsattest fra nåværende arbeidsgiver og militærattest.

Det er samme regler for søknad om og innvilgelse av statsborgerskap, uavhengig av hvor søker kommer fra og hvilket statsborgerskap søker har. Det skal ikke ha noen betydning om søker opprinnelig kommer fra Aserbajdsjan (Menneskerettighetsorganisasjon i Jerevan, e-post september 2010).

Det er ingen avgifter forbundet med det å søke statsborgerskap, enten det skjer i Armenia eller i utlandet (Menneskerettighetsorganisasjon i Jerevan, e-post september 2010). Kilden legger til at alle dokumenter som skal følge søknaden, som ikke er på armensk, må oversettes og verifiseres av notarius, noe som koster penger.

Ifølge § 29 i Statsborgerskapsloven (1995) skal det ikke gå mer enn ett år fra søknad til svar. En menneskerettighetsorganisasjon i Jerevan (e-post, september 2010) hevder at det ifølge et dekret fra 2010 ikke skal gå mer enn tre og en halv måned til svar.

Transparency International (u.å.) plasserer Armenia på 120. plass over verdens minst korruperte land. Spørsmålet er da om det er mulig å bestikke seg til et statsborgerskap. En menneskerettighetsorganisasjon i Jerevan (e-post, september 2010) har ikke informasjon om dette spørsmålet. Men på generelt grunnlag uttaler organisasjonen at den ikke vil utelukke muligheten da bestikkelser og korrupsjon er svært utbredt i Armenia.

¹ I Landinfo (2009), "Armenia: Erverv av statsborgerskap som etnisk armener" behandles spørsmålet om hvordan armenske myndigheter vil ha dokumentasjon for etnisk tilhørighet.

Krav til botid og språkkunnskap

Statsborgerskapslovens (1995) § 13 regulerer kravet til botid. I utgangspunktet må søker ha oppholdt seg lovlig i Armenia de siste tre årene for å få innvilget søknaden. Men i paragrafens annet ledd er det gjort et unntak blant annet for etniske armenere. For disse er det ikke krav til botid i det hele tatt. Etniske armenere får også en forenklet prosedyre.

Statsborgerskapslovens (1995) § 13, 1. ledd setter som et krav at søker må beherske det armenske språket. Men i paragrafens 2. ledd er det gjort unntak for etniske armenere. I praksis vil imidlertid en etnisk armener kunne armensk. Men det er som nevnt ikke et vilkår for innvilgelse av søknaden.

Godtar Armenia dobbelt statsborgerskap?

Armenia godkjenner dobbelt statsborgerskap (Statsborgerskapslovens 1995, § 13). Det skal ikke ha noen betydning for søknad om statsborgerskap hvilket statsborgerskap søker har eller om vedkommende er statsløs. Armenia vil ikke stille krav om løsning fra nåværende statsborgerskap.

Kan man få pass i utlandet?

En armensk borger bosatt i utlandet, kan få pass ved den armenske ambassaden i landet vedkommende oppholder seg. Søknad om pass innleveres på ambassaden og passet hentes på ambassaden. Men selve passutstedelsen foregår i Armenia. For øvrig viser Armenias ambassade til at utstedelse av pass er en bekreftelse på at vedkommende er armensk statsborger (sitert etter en vestlig ambassade, e-post september 2009).

Dersom passet er utstedt til en person som bor i utlandet, inneholder det ikke opplysninger om bosted med mindre passinnehaver har bedt om det. Pass utstedt til armenere i Armenia har opplysninger på side fem i passet om registrert adresse (Vestlig ambassade, e-post september 2009).

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justis- og politidepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver. Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som responsene omhandler.

Respons Armenia: Etniske armeneres muligheter til statsborgerskap uten å ha bodd i Armenia

Referanser

Skriftlige referanser

- Armenias ambassade i Abu Dhabi (u.å.). *Embassy of Armenia in Abu Dhabi starts accepting citizenship applications*. Abu Dhabi: Armenias ambassade i Abu Dhabi. Tilgjengelig via <http://www.azad-hye.net/news/viewnews.asp?newsId=621kss41> [lastet ned 25. november 2010]
- Landinfo (2009, 22. september). *Armenia: Erverv av statsborgerskap som etnisk armenier*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/1017/1/1017_1.pdf [lastet ned 26. november 2010]
- [Regjeringsbeslutning nr. 1390-N] (2007, 23. november). *On Defining the List of the Documents Required for Acquisition of the Nationality of the Republic of Armenia and for Termination of the Nationality of the Republic of Armenia and the Procedure for Submitting Thereof*. Jerevan: Government of the republic of Armenia. Tilgjengelig fra http://www.translation-centre.am/pdf/Translat/1390_KVV_DEC/1390_DEC.pdf [lastet ned 19. november 2010]
- [Statsborgerskapsloven] (1995, 6. november). *Law of the republic of Armenia on citizenship of the republic of Armenia*. Jerevan: Government of the republic of Armenia. Tilgjengelig fra <http://www.armeniaforeignministry.com/perspectives/dualcitizenship-final-eng.pdf> [lastet ned 19. november 2010]
- Transparency International (u.å.). *Corruption Perceptions Index 2009*. Berlin: Transparency International. Tilgjengelig fra http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2009/cpi_2009_table [lastet ned 12. november 2010]

Muntlige referanser

- Menneskerettighetsorganisasjon i Jerevan. E-post 16. september 2010.
- Vestlig ambassade. E-post 10. september 2009 og 17. november 2010.

© Landinfo 2010

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.